

Analýza potřeb občanů ve vazbě k procesu komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území MČ Praha 10 – fáze I.

PŘÍLOHA Č. 1

SENIORŮ

Zpracovatel:

Centrum pro komunitní práci střední Čechy

Vodičkova 36

116 02 Praha 1

srpen 2015

Obsah

1	Oblast seniorů	1
1.1	Statistiky související se seniory.....	1
1.2	Upřesnění cílové skupiny senioři	1
2	Často řešené situace u cílové skupiny senioři.....	1
3	Služby potřebné pro zajištění pomoci seniorům	4
4	Dostupné služby	5

1 Oblast seniorů

1.1 Statistiky související se seniory

Na území Městské části Praha 10 (dále MČ Praha 10) bylo dle Českého statistického úřadu k 31. 12. 2014 celkem 25 005 seniorů, tj. osob starších 65 let. MČ Praha 10 má celkově 108 993 obyvatel, tzn., že seniorů je 23%. Z toho je 15 559 žen a 9 446 mužů. Ve věku 85+ je celkem 3 684 osob, z toho 2 560 žen a 1 124 mužů.

1.2 Upřesnění cílové skupiny seniorů

Ve SPRSS je cílová skupina seniorů vymezena věkovou hranicí 65 let a za její reprezentanty jsou považovány osoby ve věku 65 a více let (dále 65+). Tato definice není odvozena od trendů v samotném využívání sociálních služeb (dosažení věku 65 let není spojeno se zlomovým nárůstem ve využívání sociálních služeb), ale je odvozena od obecnějších společenských podmínek (odkazuje na široce sdílené pojetí pojmu senior) a institucionálních podmínek (kategorie osob ve věku 65 a starších je rozlišována např. v rámci statistického výkaznictví apod.). (SPRSS MHMP 2013 – 2015). Tuto široce definovanou cílovou skupinu je praktické dělit na dvě hlavní podskupiny, na osoby ve věku 65–84 let a osoby starší 85 let (dále 85+). Výraznější potřebu využití sociálních služeb má přirozeně druhá podskupina.

2 Často řešené situace u cílové skupiny seniorů

- SENIOŘI S RŮZNÝM PSYCHIATRICKÝM ONEMOCNĚNÍM
- RŮZNÉ, Z POHLEDU SENIORŮ OBTÍŽNÉ, SITUACE
- SENIOŘI PŘICHÁZEJÍCÍ Z ODDĚLENÍ DÁVEK HMOTNÉ NOUZE A STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY ÚŘADU PRÁCE ČR
- NEČEKANÉ OSAMOCENÍ SENIORŮ
- ŘEŠENÍ SITUACÍ, KDY JE SENIOR SÁM
- ZAJIŠTĚNÍ ZÁKLADNÍCH POTRAVIN

- POMOC SE ZPROSTŘEDKOVÁNÍM BYDLENÍ PRO SENIORY
- KONČÍCÍ HOSPITALIZACE SENIORŮ VE ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH
- ŘEŠENÍ SITUACÍ SENIORŮ S NÍZKÝMI DŮCHODY
- ŘEŠENÍ SITUACÍ SENIORŮ BEZ NÁROKU NA VÝPLATU DŮCHODU
- ZADLUŽENÍ SENIORŮ

V následující části jsou uvedena upřesnění výše definovaných situací a případné možnosti jejich řešení.

SENIORŮ S RŮZNÝM PSYCHIATRICKÝM ONEMOCNĚNÍM.

Senioři, kteří řeší RŮZNÉ, z jejich pohledu, OBTÍŽNÉ SITUACE - od tekoucí vody v domácnosti, přes nečekané úmrtí partnera, soužití se sousedy, právní konzultaci, až po potřebu dovážky obědů či zajištění dalších sociálních nebo návazných služeb. Nejčastěji senioři využívají sociální a návazné služby CSOP v Praze 10, p. o., přesto dochází k situacím, kdy je seniorům poskytování služby zamítnuto.

Senioři PŘICHÁZEJÍCÍ Z ODDĚLENÍ DÁVEK HMOTNÉ NOUZE A STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY ÚŘADU PRÁCE ČR a hledající podporu ve své obtížné sociální situaci.

NEČEKANÉ OSAMOCENÍ SENIORŮ. Jedná se např. o situace, kdy čerstvě ovdovělý senior zůstal na úhradu všech nákladů sám. Častým problémem je nedostatek finančních prostředků na úhradu nákladů spojených s bydlením, které se jedné osobě obtížně zvládají. Nečekané osamocení s sebou přináší další problémy, např. je velmi obtížné zajistit výměnu bytu za menší, i přes možnosti nabízené MČ Praha 10 (možnost výměny obecního bytu za menší). U bytů se soukromým majitelem jsou možnosti omezenější.

ŘEŠENÍ SITUACÍ, KDY JE SENIOR dlouhodobě SÁM. Část seniorů přichází za sociálními pracovníky s běžným a velmi důležitým sdílením své situace. Potřebují sdílet své každodenní starosti, prodiskutovat, co se děje, a ubezpečit se, že případná pomoc je nablízku.

ZAJIŠTĚNÍ ZÁKLADNÍCH POTRAVIN. V praxi se sociální pracovníci setkávají se situacemi, kdy jsou senioři ohroženi na životě a zdraví z důvodu nedostatku základních potravin.

POMOC SE ZPROSTŘEDKOVÁNÍM BYDLENÍ PRO SENIORY nebo pomoc s nedostatkem finančních prostředků a s tím související ztráta bydlení. Jedná se o uspokojení potřeby bydlení pro seniory, kdy sociální služba (např. domov pro seniory) pro ně zatím není vhodná a ani není určena k řešení problematické bytové situace. Jiná forma bydlení pro ně není dostupná či si ji nemohou z finančních důvodů dovolit.

Řešení pomoci seniorům s různým druhem závislosti na pomoci druhé osoby. Konkrétně se jedná o KONČÍCÍ HOSPITALIZACI VE ZDRAVOTNICKÉM ZAŘÍZENÍ. Stává se, že senioři přicházejí domů bez potřebné návazné pomoci.

Řešení situací SENIORŮ S NÍZKÝMI DŮCHODY a z toho vyplývající problémy související např. s uhrazením nákladů na bydlení. Převažující skupinou jsou ženy – seniorky. Do Domu s pečovatelskou službou (běžně užívaný termín pro byty zvláštního určení) nepatří, nepotřebují žádné služby nebo si je nemohou dovolit. Současně nemohou zůstat bydlet v Praze, kde mají kontakty, přátele, ale bydlení zde je nad jejich finanční možnosti.

Řešení situací SENIORŮ BEZ NÁROKU NA VÝPLATU DŮCHODU.

Jiná situace je u ZADLUŽENÍ SENIORŮ, kteří si půjčili finanční prostředky z různých důvodů. Často se jedná o půjčky s cílem pomoci své rodině nebo o zakoupení různých výrobků (např. deky, nádobí, drahý domácí spotřebič).

3 Služby potřebné pro zajištění pomoci seniorům

- **Udržet a podporovat stávající sociální služby, které pomáhají seniorům žít v domácím prostředí, např. se jedná o:**
 - Centrum sociální a ošetrovatelské pomoci v Praze 10, p.o.
 - Diakonie ČCE – Středisko křesťanské pomoci
 - Hwer, z.s.
 - Denní psychoterapeutické sanatorium Ondřejov s.r.o.
 - Člověk v tísni, o.p.s.
 - Dobrovolnické centrum Protěž, z.s.
 - ŽIVOT 90
- Zajistit **bydlení v krizi** a řešit **dočasné nízkonákladové bydlení** např. formou noclehárny jako registrované sociální služby.
- Zajistit dostupné **sociální bydlení** pro seniory s nízkými starobními důchody.
- **Využít možnosti právních konzultací různého zaměření.** Udržet současnou kapacitu právního poradenství pro občany.
- **Udržet nabídku dobrovolnických aktivit.**

4 Dostupné služby

Organizace, které nejčastěji poskytují seniorům své služby, jsou uvedeny v předchozích kapitolách.

Seniorům své služby nabízejí i další organizace působící na území hlavního města Prahy a organizace s celorepublikovou působností.

Zapojení všech organizací zajišťujících služby seniorům do procesu plánování na území MČ Praha 10 vychází z jejich možností. Do realizace šetření v rámci procesu komunitního plánování jsou zapojené organizace, které primárně působí na území MČ Praha 10, žádají o různou formu podpory nebo mají významný počet klientů z řad občanů MČ Praha 10.

Seniorům z MČ Praha 10 poskytují své služby např. ještě tyto organizace:

- A DOMA o.s.
- Amelie, o.s.
- Asociace pomáhající lidem s autismem - APLA Praha, Střední Čechy, o.s.
- Arcidiecézní charita Praha (Středisko pečovatelská služba)
- Armáda spásy v ČR, Centrum sociálních služeb Bohuslava Bureše
- Buči-Praha 10
- Centrum Paraple, o.p.s.
- Centrum pro tělesně postižené Fatima
- Centrum sociální a ošetřovatelské pomoci v Praze 10, p.o.
- Centrum sociálních služeb Praha
- CLEMENTIA o.p.s.
- Česká unie neslyšících, oblastní organizace Praha
- Diakonie ČCE - Středisko křesťanské pomoci v Praze
- Dobrá rodina, o.p.s.
- Domov pro seniory Malešice
- Domov pro seniory Zahradní Město
- Elpida plus, o.p.s.
- ERGO Aktiv, o.p.s.
- Fokus Praha, o.s.
- Gaudia proti rakovině, o.s.

- Hewer, z.s.
- Integrační centrum Praha o.p.s.
- Institut Neslyšících pro specializované vzdělávání, o.s.
- Klub K2, o.p.s.
- LYMFOM HELP, o.s.
- Maltéžská pomoc o.p.s.
- Nadace BONA
- NADAČNÍ FOND FIRM4Y – SENIOR
- NADĚJE o.s. (Dům Naděje Praha - Vršovice)
- NADĚJE o.s. (Dům Naděje Praha - Záběhllice)
- NATAMA, o.p.s.
- Nové horizonty s.r.o.
- Občanské sdružení Kolumbus
- Občanské sdružení SEPPIA
- Pohoda - společnost pro normální život lidí s postižením, o.p.s.
- Point 50+, o.p.s.
- Polovina nebe, o.p.s.
- Projekt integrace, o.p.s.
- Senior Help s.r.o.
- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR
- Společnost DUHA, z.ú.
- Společnost E - Czech Epilepsy Association, o.s.
- Společnou cestou z.s.
- Středisko prevence a léčby drogových závislostí DROP IN, o.p.s.
- Svaz tělesně postižených v ČR, o.s. - Obvodní organizace Praha 10
- Sympathea, o.p.s. - organizace rodičů a příbuzných duševně nemocných
- Tichý svět, o.p.s.
- Tyfloservis, o.p.s.
- YWCA v ČR
- ŽIVOT 90

V rámci Odboru sociálního ÚMČ Praha 10 s touto cílovou skupinou pracuje:

- Oddělení sociální práce
- Oddělení zřízených organizací a zdravotnictví
- Oddělení sociální prevence